

INSIDE / OUTSIDE

THRILLER

JAN NIEUWENHUIS

ELLESSY
CRIME

Jan Nieuwenhuis
INSIDE/OUTSIDE

[Uitgeverij De Rode Kamer | Haarlem](#)

Introductie

Een bewaarder in de Bijlmerbajes komt in de problemen. Zijn pogingen om een oplossing te vinden lopen uit op een nachtmerrie.

In Londen wordt er een aanslag op hem gepleegd. Hij heeft geen idee waarom, wel weet hij dat kort daarna iedereen jacht op hem maakt: de IRA, Albanese huurmoordenaars en de Engelse politie.

Door een groot improvisatievermogen blijft hij een tijdlang uit de handen van zijn achtervolgers, maar het net sluit zich. Dan komt er hulp uit onverwachte hoek. Maar of dat de redding voor hem is ?

Jan Nieuwenhuis (Apeldoorn, 1953) studeerde Nederlandse Taal- en Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam.

Tijdens zijn studie is hij als docent in het Huis van Bewaring de Schans (onderdeel van de Bijlmerbajes) gaan werken. Ook na zijn studie bleef hij bij Justitie werken als docent in een extra beveiligde gevangenis in de Bijlmerbajes en als onderwijstherapeut in de TBS Kliniek De Singel. In totaal werkte hij 24 jaar in het gevangeniswezen en hij heeft zijn ervaringen in dit boek kunnen verwerken.

Daarnaast werkte hij bij Vluchtelingenwerk Amsterdam als voorlichter en sinds 2002 werkt hij als studentendecaan en coördinator topsport bij de Vrije Universiteit in Amsterdam

Er zijn twee toneelstukken van hem uitgegeven bij de Toneelcentrale.

Hij is redacteur/eindredacteur geweest bij Wordt Vervolgd, maandblad van Amnesty International en schrijft momenteel voor PINT-Nieuws, een blad over speciaalbier.

Hij is acteur bij theatergroep Dagwerk.

Hoofdstuk 1

Op een dag als vandaag kun je bijna zien dat de bajes door een vrouw is ontworpen, dacht Frank Havermans. De torens hebben iets elegants, ze missen de strengheid van een echte gevangenis. En door de zon lijken ze witter dan ze in werkelijkheid zijn. Toen hij het viaduct naderde met zijn al weer twee jaar oude racefiets remde hij even af, bijna stapvoets ging hij de scherpe bocht door die vlak achter het smalle viaduct gelegen is. Gelukkig, geen loslopende honden. Onwillekeurig keek hij even achter om of iemand zijn activiteiten had gadegeslagen. Want hoe leg je in zo'n machowereld aan je collega's uit dat je een panische angst hebt voor honden. Rottweiler, dobermann, bouvier en herder waren vanaf zijn kinderjaren gevreesde vijanden. Regelmatig had hij uitsluitend om deze reden de fiets gemeden en was met de metro gegaan, hoewel dat hem zeker een half uur extra kostte vanuit Diemen. Maar op een schitterende dag als vandaag had hij zich vermand en zijn fiets uit de schuur gehaald. En zo stond hij nu oog in oog met de zes gelijkvormige torens die eens sprankelend wit waren geweest. De treinreiziger die er tijdens zijn reis van Utrecht naar Amsterdam een korte blik op wierp zou kunnen vermoeden dat een weinig begenadigd architect er goedkope flats had neergezet en dat de balkons uit bezuinigingsoverwegingen waren geschrapt. Maar voor Frank hadden de torens altijd iets onheilspellends gehad, een gevoel dat versterkt werd door de geheimzinnige stoom die vanuit verschillende plekken uit het dak van het voorgebouw oprees en de grote schoorstenen, die net als bij het AMC, de indruk wecten van een groot crematorium. Ze hebben me weer niet te pakken gekregen, had hij bij het verlaten van de Bijlmerbajes wel eens gemompeld, zonder dat hij had kunnen verklaren wie hij daarmee bedoelde.

Maar vandaag, stralende zon en geen zuchtje wind, vond hij de torens, juist door de strenge eenvormigheid, bijna mooi. Hij reed langs de kleurige containers die naast de Bijlmerbajes waren neergezet als studentenwoningen. De doodse industriebuurt was opgefleurd door de vele kleine woningen met een wirwar aan trappetjes en balustrades, de kleine supermarkt en - dat kan niet missen bij studenten - het café; er klonken altijd vrolijke stemmen en er kwam altijd wel muziek uit een van de ramen. Hij vond het contrast altijd bijzonder, een groep mensen opeengepakt die een mooie toekomst tegemoet gaan naast een groep opeengepakte losers, voor wie het leven weinig of niets meer te bieden heeft, althans, zo dacht hij er over.

Hij zette zijn fiets in de fietsenstalling, de enige plaats waar hij veilig was op dit terrein. In de buurt van wat officieel de Penitentiare Inrichting Over-Amstel heette,

werd meer gestolen dan tien kooplieden op het Waterlooplein kunnen verhandelen. Collega's die voor de nachtdienst met de auto komen zetten hun auto dan ook bij voorkeur niet in de parkeergarage, maar vlak voor de ingang, in de hoop dat de voorportier de zaak in de gaten houdt. In het begin was Frank hierdoor verbijsterd, diefstallen en overvallen op een gevangenisterrein! Maar gaandeweg was zijn verbazing verdwenen; criminelen krijgen veel criminelen op bezoek en die weten allemaal dat de auto's op het parkeer terrein van personeelsleden zijn en bewaarders zijn nu eenmaal niet populair bij hen.

Hij liep naar de ingang, waar hij het zoemertje van de deur al hoorde ten teken dat de portier hem ontgrendeld had. Hij liep verder en legde zijn wijs- en middelvinger in een scanner. Het hekje klapte open. Hij koppelde zijn riem af en legde die, samen met zijn jas en tas, in een röntgenapparaat dat de meeste mensen kennen van Schiphol. Hij moest denken aan zijn oom Arie die vanuit het Huis van Bewaring aan het Kleine Gartmanplantsoen verhuisd was en tot de allereerste werknemers van de Bijlmerbajes behoorde. "Ik steek mijn hand op en loop door, meer controle is er niet, ik kan werkelijk alles mee naar binnen smokkelen." Oom Arie was een geziene gast op familiefestjes, waar hij in geuren en kleuren het bajesleven beschreef. "Ik herinner me nog die directeur die op de binnenplaats zijn auto liet wassen door gedetineerden. Er was een familielid van een van die boeven die wist waar die directeur woonde, maakte 's avonds een pakketje drugs onder die auto vast, de directeur bracht dat mee naar binnen en de criminele autowassers haalden ze er dan onder vandaan, lachen toch?"

Maar er was veel veranderd in dertig jaar. Nu werd het personeel bijna net zo streng gecontroleerd als het bezoek van de gedetineerden.

Terwijl hij door de langste gang van Nederland naar zijn toren liep voelde hij dat zijn hart even oversloeg en dat enkele zweetdruppels langzaam vanaf zijn oksels langs zijn lichaam naar beneden gleden. "Rustig," dacht hij, "beheers je." Hij liep langs De Singel, in de begintijd de vrouwentoren, toen een tijdlang een gevangenis voor zogeheten beperkt gemeenschapsgeschikten, gedetineerden die niet te handhaven waren in een gewone gevangenis, omdat ze gijzelingen beraamden of extreem manipulatief gedrag vertoonden. Toen de trend van gijzelingen verdween bedacht de politiek dat De Singel met spoed omgebouwd moest worden tot tbs-kliniek. Nu was het een FOBA (Forensische Observatie- en Behandelingsafdeling), een toren waar mensen die in voorlopige hechtenis zitten en een gevaar voor zichzelf of anderen zijn tijdelijk ondergebracht worden. De Schans, zijn eigen toren, herbergde ook drie gedetineerden die regelmatig twee weken in de FOBA verbleven, ze waren op het randje van psychotisch als ze vertrokken en ze kwamen

redelijk normaal weer terug na een forse dosis medicatie. De FOBA was verreweg de gevaarlijkste plek om te werken in de Bijlmerbajes. Je kon het ene moment gezellig met iemand een kopje koffie drinken, het volgende moment zag hij in jou een bedreiging en ging je te lijf met alles wat voorhanden was. De volgende deur aan de linkerkant gaf toegang tot Demersluis, een toren waar een extra beveiligde afdeling is zoals in Vught.

Hij duwde de deur open die toegang gaf tot De Schans, een van de vijf huizen van bewaring in het complex. Ook deze toren wisselde soms van bestemming. Hij was een tijdlang gebruikt voor asielzoekers die in afwachting waren van hun uitzetting naar het land van herkomst, maar nu was het weer een Huis van Bewaring, een plek waar gedetineerden vastzaten in afwachting van hun proces. Eigenlijk dus nog onschuldig, want er was nog geen definitieve straf door de rechter opgelegd, maar er waren maar weinig personeelsleden die op die manier tegen hen aankeken. Volgens sommige PIW-ers (Penitentiaire Inrichtingswerkers) van de oude stempel, die toen nog gewoon cipers hadden geheten, was De Schans het enige echte Huis van Bewaring. Deze toren was een directe voortzetting geweest van het oude Huis van Bewaring aan het Gartmanplantsoen aan de Weteringschans, waar het ook zijn naam De Schans aan te danken had. Zowel personeel als gevangenen waren de eerste bewoners geweest van de Bijlmerbajes, die overigens niet in de Bijlmer, maar in de Watergraafsmeer gehuisvest is.

Frank wierp een snelle blik op het dienstrooster en nam de sleutels in ontvangst van Ruud, de dienstgeleider, die even als zijn collega's regelmatig een dienst meedraaide in de kleine meldkamer van De Schans. In de gedetineerdenlift, die alleen door de meldkamer te bedienen is, voelde hij de natte plekken onder zijn oksels weer en kreeg hij even weer het gevoel dat hij als jongetje had gehad op het moment dat hij dacht aan zijn nieuwe fiets beneden in de kelderbox van de flat. Uiterlijk onaangedaan stapte hij uit op paviljoen 4. Helemaal gereed om aan zijn twee tot tien dienst te beginnen. Hij viel middenin een gesprek tussen Lieke en Mark. Hun dienst zat er bijna op. Hij hoefde niet te luisteren om te weten waarover ze het hadden; PIW-ers hebben twee gespreksonderwerpen: gedetineerden en elkaar. In het begin had Frank het een ware ziekte gevonden, dat oeverloze gepraat over collega's. Maar na enkele maanden betrapte hij zich erop dat hij probleemloos meedeed. Nu ging het over Francois, het zwarte schaap van het team van paviljoen 4. Hij kon zich niet voorstellen dat over hem nog iets te vertellen viel wat hij niet wist. Onwillekeurig werd zijn blik getrokken naar het bord met de namen van de 24 gedetineerden die de huidige bevolking vormden van het paviljoen. Natuurlijk was hij er nog, maar hij wilde toch even zekerheid hebben; dus liep hij het vlak op, ging

de trap op en liep langs cel nummer 18, omdat de bevolking van de B-vloer, de tweede verdieping van ieder paviljoen, in de werkzaal bezig was schemerlampen voor de Hema te monteren.

Hij liep de meldkamer weer binnen waar Patrick zich ook gemeld had. Het was rustig op het paviljoen. Alleen Van Eekeren - gedetineerden worden doorgaans alleen met hun achternaam aangesproken - was een constante bron van zorg. Hij was zo'n gedetineerde die iedere bewaarder tot razernij kon brengen. Frank kon niet eens omschrijven waar dat nu aan lag. Van Eekeren voelde zich ver verheven boven de bewaarders, maar dat gold eigenlijk voor alle gevangenen. Nee, het was een mengeling van nergens op gestoelde arrogantie en patserigheid die Frank haatte. Alle bewaarders werden constant geprovoceerd en uitgedaagd om te kijken hoever hij kon gaan. Daarbij ging hij er prat op een racist te zijn waardoor er een voortdurende botsing dreigde met de hechte groep Surinamers en Antillianen op het paviljoen. Menig bewaarder hoopte dat de zwarte bevolking hem in de lift of bij de douches te grazen zou nemen, maar op de een of andere manier bleef het altijd bij voorzichtige dreigementen.

“Vervoort is vandaag zelfs onder de douche gegaan,” zei Lieke lachend, voordat ze de zware deur die toegang gaf tot de lifthal openduwde. Met de helft van de bevolking van de A-vloer naar sport en de Engelse les waren er nog slechts zes gedetineerden over die zich vrij over het paviljoen konden bewegen. “Spelletje schaken?” stelde Patrick voor. Frank vond het geen slecht idee, al was Patrick eigenlijk geen partij voor hem. Maar het leek hem nog eindeloos te duren voordat de mannen van de B-vloer terug zouden komen. En dat was wat hem werkelijk interesseerde. Hij mocht Patrick wel en dat was mooi meegenomen, want je was toch acht uur per dag op je collega aangewezen. Hoewel veel bewaarders in het openbaar zeiden dat het hen niet uitmaakte met wie ze werkten, liep iedereen onmiddellijk naar de dienstroosters om te zien met wie ze hun dienst die dag zouden draaien. Zo vond Frank het vreselijk om met Kloos te werken; hij was aanhanger van een partij met extreem rechtse standpunten en mocht graag discussies uitlokken over politieke kwesties. Meestal kwamen de discussies niet echt op gang, want de meeste collega's konden zich prima vinden in de standpunten van Kloos. Frank was het op alle punten met hem oneens, maar liet zich nooit uit de tent lokken. Hij ergerde zich zelfs niet meer aan de politieke opvattingen van Kloos; hij kon zich wel opwinden over de hobby van Kloos, het fokken van grote vechthondenrassen. Hij had altijd wel een foto bij zich van een enorme spierwitte hond met een stierenkop of een zwarte reus met een schouderbreedte van meer dan een halve meter. Wanneer het hem niet lukte om van dienst te ruilen moest hij hele avonden horen hoe intelligent, moedig en

lief dit hondenras eigenlijk was. Toen Kloos, die om onduidelijke redenen altijd bij zijn achternaam genoemd werd, door kreeg dat Frank weinig op had met honden leek hij van geen ophouden te weten.

“Dat was dus je dame,” zei Patrick, terwijl hij met een sierlijk gebaar dit schaakstuk van het bord tilde.

“Problemen thuis met Gina? Het is niets voor jou om je zo te laten slachten.”

“Nee, eh, ik zat aan een van de jongens te denken, die Vervoort, voor het eerst in drie maanden onder de douche, niet te geloven,” improviseerde Frank, terwijl hij ongeduldig zijn ogen op de klok gericht hield.

Luide stemmen, sprekend in minstens vijf talen, kondigden de lift met de gedetineerden aan die van de arbeid kwamen. Zeker vier van hen doken meteen het kleine personeelsvertrek binnen. “Zijn mijn medicijnen gebracht? Is er vandaag extra lucht? Mag ik zo even bellen? Can you geef mij some advice?” Bij de laatste vraag, uitgesproken met een sterk Engels accent keek Frank op. “Ja, natuurlijk, ik kom zo bij je,” antwoordde hij, vurig hopen dat zijn rode gelaatskleur aan de brandende zon zou worden toegeschreven.

Toen Steve voor het eerst in het paviljoen arriveerde had Kooijmans geroepen: “Frank, ze hebben je broer opgepakt.” En toen hij bleek wegtrok had Kooijmans gelachen: “Geintje” en op Steve Frampton gewezen. Frank had de gelijkenis aanvankelijk niet zo gezien, maar toen de Engelsman bij de bajes kapper, de goedkoopste kapper van Amsterdam, met een kappers zaak vlakbij de Albert Cuyp, zijn haar had laten kortwieken, had ook hij enkele overeenkomsten kunnen zien. Steve had zich meteen na zijn komst gestort op de studie van het Nederlands. Hij vroeg iedereen om hulp bij de problemen die hij dagelijks daarbij tegenkwam. Tot zijn frustratie gaf vrijwel iedereen hem antwoord in het Engels en maakte men grappen om zijn dappere pogingen om dat rare Nederlands onder de knie te krijgen. Frank vond het leuk om hem een beetje te helpen en was regelmatig in zijn cel te vinden. Hij mocht Steve wel, die veel intelligenter was dan de gemiddelde bajesklant. Niemand van zijn collega’s keek ervan op als hij enige tijd in cel 18 doorbracht.

Toen hij twee weken geleden op verzoek van Steve bij hem binnen stapte was de blonde Engelsman nog niet helemaal gekleed voor de les. Hij droeg een rafelig kort T-shirt en een klein zwart onderbroekje. Hij maakte ook geen haast om zich aan te kleden, maar stelde koffiezettend wat vragen over de uitspraak van verleden tijdsvormen. Frank gaf de juiste antwoorden, maar hield zijn blik gericht op het raam waardoor hij in de spiegeling van vele lagen plastic onopvallend naar het gespierde

lichaam van de schaars geklede Engelsman keek. Nog een uur spraken ze over de verschillen tussen 'ij' en 'ei' en over het belang van het juiste gebruik van 'jij' en 'u', maar toen Frank terugkeerde naar huis had hij het gevoel dat er iets helemaal verkeerd gegaan was die avond. En op het moment dat hij die nacht langzaam het broekje van Gina naar beneden schoof had hij even het gevoel dat hij een zwarte mannslip uittrok.

Toen Steve de volgende dag van krachtsport terugkwam was Frank met een door hem gecorrigeerde brief bij hem langsgegaan. Verschrikt hield de Engelsman een handdoek voor zijn naakte lichaam. "Oh sorry, ik dacht dat het je collega Lieke was," lachte hij. "Is een beetje rude om je blote body aan een vrouw te laten zien," en hij liet de handdoek een beetje naar beneden glijden. Frank liet hem de correcties in de brief zien, waar bij de vrijwel naakte gedetineerde dicht tegen hem aan stond. Plotseling pakte Steve zijn hand en drukte die tegen zijn kruis. Frank sprong op. "Zeg ben jij gek geworden, you son of a bitch, ik ben gewoon hetero hoor, married, you know, bastard." Geschokt was hij de cel uitgelopen. Maar een uur later was hij teruggegaan, getergd door een niet te temmen erectie. Lieke, druk bezig met het huiswerk van de parttime opleiding Sociale Wetenschappen aan de Hogeschool van Amsterdam, vond het allang best. Steve leek nauwelijks verrast door zijn komst.

"Nu ben ik de teacher," zei hij. Hij liet zijn broek zakken, pakte Franks hand en duwde die tegen zijn geslacht dat door zijn rode slip gevangen werd gehouden. Voor Frank besepte wat hij deed trok hij in een snelle beweging de onderbroek van Steve naar beneden en had voor het eerst van zijn leven de stijve pik van een andere man in zijn hand. Onwillekeurig dacht hij: de mijne is groter. Toen duwde Steve zijn hoofd langzaam naar beneden totdat hij met zijn mond ter hoogte van het kruis van de Engelsman gekomen was. Hij aarzelde even en dacht, hoe smaakt een lul? Voorzichtig liet hij zijn tong over de glanzende eikel van Steve glijden. Daarna schoof hij zijn lippen langzaam over het geslacht van Steve en kokhalsde toen die een stotende beweging maakte. "Rustig maar," zei Steven, "dit is nog maar lesson one." Terwijl hij likte en zoog en Steve zijn pik steeds wat verder in zijn mond duwde, vroeg hij zich af of hij net zo smerig zou smaken. Tegelijkertijd vond hij het vreselijk opwindend. Zijn verhitte gedachten werden wreed verstoord toen Steve schokkend klaar kwam en witte klodders sperma zijn mond vulden. "Gadverdamme, kloot zak," kreet Frank, terwijl hij naar de wastafel rende en zijn mond spoelde met water. "Wel eens gehoord van safe sex in dat achterlijke land van jullie?" schold Frank verder. "Don't worry," grinnikte Steve, die ineens erg op hem leek, "ik ben al jaren bloeddonor, dus ik word minstens drie keer per jaar op aids gecontroleerd."

De volgende dag had Frank zich ziek gemeld zonder dit tegen Gina te zeggen. Hij had de fiets gepakt en moest kilometers afgelegd hebben, maar kon zich niet herinneren waar hij geweest was. Wat was hem overkomen! In de kleedkamer van de gymzaal van zijn middelbare school had hij ooit opwinding gevoeld bij het zien van zijn vriendje dat zich in het openbaar aan het aftrekken was. En toen ook hij zich onder de ogen van zijn vriend had bevredigd, had hij gedacht dat hij jongens misschien wel leuker vond dan meisjes. Ooit had hij in een geile bui en met te veel bier op uit een café in de Halvemaansteeg bij het Rembrandtplein een jongen mee naar huis genomen. Het was toen gebleven bij wat gefriemel, want toen de jongen meer wilde was hij geschrokken en had hem weer op straat gezet. Een hele reeks vriendinnetjes had de herinnering aan zijn opgewonden vriendje in de kleedkamer en de man uit het café doen vergeten. Hij had nog wel mannen ontmoet die hij spannend of opwindend vond, maar had nooit iemand van het mannelijk geslacht leren kennen op wie hij verliefd was geworden. Dol op seks was hij altijd geweest en daar aan had hij ook nooit een tekort gehad. Hij was populair bij vrouwen en toen hij Gina (op zijn Italiaans uitspreken, dus niet met een harde g, zei ze altijd als ze zich voorstelde) leerde kennen had hij gemerkt dat een vaste relatie niet hetzelfde is als een saai seksleven. Hij had de mogelijkheid om seks te hebben met een man zelfs nooit meer overwogen; wanneer hij daar nu aan dacht, begreep hij ook niet wat daar nu zo opwindend aan was geweest.

Toen hij aan het einde van de middag zijn fiets door het tuinhekje reed had hij de zaken weer op een rijtje. Je moet alles in het leven eens meegemaakt hebben en waarom zou daar het pijpen van een man niet bijhoren. Zo is dat; en dan nu weer heel gewoon doen, hij zou wat diensten bij een ander paviljoen overnemen en Steve ontwijken en na een week zou hij vergeten zijn dat hij ooit op zijn knieën voor een naakte man gezeten had.

Maar zo was het niet gegaan. Na twee dagen had hij alweer voor de deur van cel 18 gestaan. Steve had hem lachend binnen gelaten. "Ik dacht al dat je een slechte leerling was." Daarna had hij hem ruw in het kruis van zijn uniformbroek gegrepen. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld was had hij daarna de knopen van zijn broek losgemaakt en zijn broek naar beneden getrokken. Toen zijn broek op zijn enkels hing duwde Steve hem naar de tafel, maakte met een zwaai van zijn arm ruimte op de justitietafel en duwde Frank voorover. Daarna liep hij naar de celdeur en plaatste een stukje karton voor het luikje. Hoewel Frank wist wat er zou komen bleef hij bewegingsloos liggen. Steve trok met een ruw gebaar zijn onderbroek naar beneden. Daarna voelde hij iets kouds en kleverigs aan zijn billen - pas later zag hij dat het een klodder Bona was - en toen... het gevoel alsof er een enorme thermometer

naar binnen werd geschoven. Het deed Frank denken aan een sprookje waarin een reus de gewone mensenwereld binnen stapt waar hij alles met zijn veel te grote voeten vertrapt. Frank vond het geen leuk sprookje. Hij moest zijn tanden op elkaar zetten om het niet uit te schreeuwen. “De eerste keer is the worst,” sprak Steve bemoedigend. Frank kon zich niet voorstellen dat het erger kon, maar beseftte dat de man achter hem nog niet meer dan enkele centimeters binnengedrongen was. Hij voelde hoe zijn billen steeds verder uiteen geduwd werden en probeer de te gaan staan om zich te bevrijden. Maar de stevig gebouwde Steve hield hem zonder veel kracht uit te oefenen voorover gebogen op de van rijkswege verstrekte tafel. In het weerspiegelende glas zag Frank dat zijn gezicht in een pijnlijke grimas vertrokken was. Hij constateerde dat zijn erectie was veranderd in een onschuldig jongenspiemeltje. Maar levensgroot in beeld was Steve die hem nu in een kalm, ritmisch tempo neukte. Hij leek geen enkele haast te hebben. Frank kon zich nu voorstellen dat Gina deze variant alleen maar op prijs stelde als ze te veel gedronken had, hetgeen eigenlijk alleen op oudejaarsavond het geval was. De Engelsman begon zacht te hijgen en voerde het tempo op. Nog leek het Frank een eeuwigheid te duren voordat Steve kreunend klaarkwam en zijn activiteiten staakte. Een lauw warm straaltje liep langs zijn benen.

Ook toen besloot hij een punt te zetten achter de herenliefde, maar ook nu was hij doorgegaan. Verscheidene keren had hij voorover gebogen op de tafel gelegen, altijd in een passieve rol. Iedere keer had hij weer gedacht, dit is de laatste keer, maar na enkele dagen meldde hij zich weer bij cel 18 om de lusten van Steve te bevredigen.

Steve had hem gezegd dat de rol tussen leerling en leraar nu eenmaal vaststond. Je moet alles eerst behoorlijk leren! Maar, zo had Steve hem de laatste keer gezegd, je bent nu voldoende ingewijd om eens van rol te wisselen en dus zou hij zo...

“Er is vandaag niet veel aan om met jou te schaken,” onderbrak Patrick zijn gedachten. Frank mompelde wat en probeerde zijn erectie tot bedaren te brengen. “Ik moet nog even bij Frampton langs, die heeft nog naar me gevraagd.” Patrick knikte nauwelijks zichtbaar en energiek liep Frank de houten trap op naar het B-paviljoen. Hij liep naar het einde van de gang en duwde zonder kloppen de zware deur open. Steve verwelkomde hem bij de deur en sloeg zijn arm om hem heen, een teder gebaar dat niet bij hun ‘relatie’ paste. Zonder veel omwegen trok hij de training broek van Steve omlaag waarbij meteen zijn onderbroek meeschoof. Het viel hem op dat de Engelsman niet opgewonden was, hij kende zijn pik niet anders dan in horizontale toestand. Hij houdt zeker niet van een passieve rol, dacht Frank. Hij duwde de

Engelsman in dezelfde houding die hij meermalen had ingenomen. Hij maakte op zijn gemak zijn broek los, nadat hij de tube glijmiddel uit zijn zak gehaald had. Hij draaide de dop van de tube en kneep zorgvuldig totdat er een flinke klodder op de top van zijn wijsvinger zat. Langzaam wreef hij met zijn vinger tussen de stevige billen van Steve en bracht plotseling zijn vinger naar binnen. Een lichte huivering ging door het lichaam van de man op de tafel. Franks was zo opgewonden dat zijn onderbroek meer en meer begon te knellen. Hij trok hem met enige moeite naar beneden terwijl zijn forse geslacht begerig omhoog stak. Het glijmiddel zorgde ervoor dat hij zonder noemenswaardige weerstand bezit nam van de nauwe opening van Steve. Het verbaasde hem dat de ervaren Engelsman zo kreunde en protesteerde. Onwillekeurig keek Frank of hij de ijzeren celdeur achter zich in het slot getrokken had. Steve begon zelfs te schelden en riep dat hij verkracht werd door een bloody bewaarder. Hij speelt het spel leuk mee, dacht Frank, die door de vele hem onbekende Engelse vloeken steeds meer opgewonden raakte. Veel sneller dan hij wilde kwam hij klaar. Op het toppunt van genot keek hij in het raam om te zien hoe hij de billen van Steve met zijn zaad besproeide en werd verblind door een lichtflits dat weerkaatste in het raam. In het volle schijnsel van deze bliksemschicht zag hij een derde man in de cel. Verwilderd draaide Frank zich om en keek in het grijnzende smoelwerk van Van Eekeren, die een ouderwetse, goedkope polaroidcamera in zijn handen hield.

“Nieuwe vorm van bejegening, bewaarder?” vroeg hij spottend. Frank beseftte hoe belachelijk hij eruit zag, met zijn nog half stijve pik bungelend tussen zijn benen en zijn uniformbroek op zijn enkels. Worstelend met zijn kleren vroeg hij zich af hoe Van Eekeren binnen had kunnen komen. Hij had zich blijkbaar onwillekeurig gehouden aan de dienstopdracht om nooit een deur dicht te te rekken als je bij een gedetineerde de cel binnengaat. Ondertussen schold Steve door. Hij was raped door de fucking bewaarder en zou er onmiddellijk werk van maken. Van Eekeren trok de foto, die nog maar een vaag beeld, gaf uit het toestel: “Dit wordt de voorpagina van de bajeskrant.” Van Eekeren moest er hard om lachen. Toen zag Frank dat Van Eekeren uit de toiletruimte een voicerecorder haalde. “Leuke tape voor een 06-lijn.” Ook hier zag Van Eekeren de humor van in.

“Het is verboden een recorder op cel te hebben waarmee je kunt opnemen,” riep Frank. Hij hoorde hoe belachelijk zijn woorden klonken.

“Kom,” zei Steve, “we gaan naar beneden, nu kunnen we nog bewijzen wat er gebeurd is.”

Het verbaasde Frank niet dat hij er weinig woorden voor nodig had om hen ervan te weerhouden naar Lieke te lopen die in het personeelsvertrek zat te lezen. Hij had

de zaak snel gereconstrueerd; weken geleden was de val al gezet en vanavond klapte die dicht. Steve had vandaag zijn arm om hem heen gelegd om te voorkomen dat hij een blik had kunnen werpen op de toilet ruimte in de cel, waar Van Eekeren zich had verborgen. Daar zat weliswaar maar een halve deur voor, maar dat was in dit geval voldoende geweest. Van Eekeren had de opnamerecorder van Steve gebruikt die hij van de onderwijzer had gekregen voor de Nederlandse les. Weliswaar werden van de onderwijsrecorders de microfoons onklaar gemaakt om te voorkomen dat er ongewenste boodschappen konden worden doorgegeven, maar je hoefde geen technisch genie te zijn om de opnamefunctie te herstellen. Hij wist ook dat ze gebruik zouden maken van de opname, op een moment dat zij zouden bepalen. De bijeenkomst was eigenlijk merkwaardig rustig beëindigd; hij wist dat schelden, dreigen of eventueel gebruik maken van geweld zinloos was. Hij was weggegaan en had zijn dienst met zweet op zijn voorhoofd en een kleverig gevoel in zijn kruis uitgezeten.

Op zijn fiets probeerde hij de chaos in zijn hoofd op orde te krijgen, maar de weg van bajes tot huis was te kort. Het duurde tot diep in de nacht, toen Gina al lang sliep, dat hij weer een beetje logisch kon nadenken. Hij kon in de bajes gewoon opbiechten wat er gebeurd was; relaties in een gevangenis zijn niet ongebruikelijk. Hij herinnerde zich enkele vrouwelijke PIW-ers die een seksuele relatie met een gedetineerde hadden gehad. Ook een bibliothecaresse was in De Schans eens in het bed van een grote, Surinaamse drugsdealer beland. Hij had zich daarover altijd vrolijk gemaakt: dat die onnozele vrouwen niet begrepen dat ze misbruikt werden, dat het niets met liefde te maken had, ja, vaak niet eens met seks. Het ging louter om macht en de mogelijkheid om personeel in een chantabele positie te manoeuvreren. Toen De Singel nog vrouwentoren was, zo wist hij van collega's, was het veel vaker voorgekomen. En, zo verzekerde men hem, in de vrouwengevangenis in Heerhugowaard kwam het nog steeds voor. In De Singel hadden soms zo veel mannelijke personeelsleden een relatie met de bewoonsters dat ze er voor zorgden dat ze samen een dienst draaiden, zodat ze niet gestoord werden door collega's die een andere visie hadden op het bejegenen van de klanten. "Dat heeft niets te maken met seksuele intimidatie of machtsmisbruik," had Van Bakel eens op een verjaardagspartijtje bij hun thuis uitgeroepen. "Het zijn vaak heel eenzame vrouwtjes uit Zuid-Amerika, die dolblij zijn met wat aandacht en liefde." Uit de minachtende blik van Gina had Frank op kunnen maken dat er voor hem geen carrière was weggelegd in een vrouwengevangenis.

Maar wat er deze avond was voorgevallen viel moeilijk te presenteren als een

relatie. Steve was niet voor niets zo tekeer gegaan. Alles lag vast op tape. Bovendien leek het hem vrijwel onmogelijk om de zaak te verbergen voor Gina. Hij kon zich niet voorstellen hoe hij Gina zou moeten opbiechten dat hij vreemd was gegaan met een man. Wanneer hij op vakantie alleen maar naar een strak vrouwenkontje keek volgde daarop steevast een forse echtelijke ruzie. Het opbiechten van de zaak zou hem in ieder geval komen te staan op overplaatsing. Dat was de sanctie op het hebben van een relatie met een gedetineerde, als men de dader tenminste gunstig gezind was. Ontslag kon hij zich in geen geval permitteren; hij had hun huis gekocht in betere tijden, toen hij nog in de zaak van zijn vader werkte. De hypotheek viel met een bewaarderssalaris alleen op te brengen met veel overwerk en een echtgenote met een bovenmodaal inkomen.

Natuurlijk wist hij nog niet wat Frampton en Van Eekeren van hem wilden; drugs was het meest voor de hand liggend. Op zich geen moeilijke klus, je spullen worden bij binnenkomst gecontroleerd, je moet zelf door een metaaldetector, maar die begint niet te piepen als je drugs in je broekzak hebt. Maar zodra er meer dan een normale hoeveelheid cocaïne of heroïne in het paviljoen is, wordt de bevolking onrustig. Er worden deals gesloten, er wordt gevochten, er wordt over de herkomst gepraat. Dat is allemaal nog te overzien, maar na twee weken is de voorraad op en wordt er van je verwacht dat je weer een nieuw pakketje invoert. En als je dat niet doet dan komt de directie snel te weten wie er verantwoordelijk was voor de vorige zending drugs. En dan kom je er niet af met overplaatsing, maar mag je zelf genieten van de gastvrijheid van de staat.

Een andere mogelijkheid was natuurlijk dat ze hem wilden dwingen om te helpen bij een ontsnapping; een vluchtauto, sleutels, een wapen. Het zou zonder meer verder gaan dan de vraag om wat adviezen. Niet dat hij die niet zou kunnen geven; iedere gevangenis heeft zijn zwakke plekken en de Bijlmerbajes maakte daarop geen uitzondering. Oom Arie had hem verteld dat men bij de bouw vergeten was om de ramen van de tweede verdieping, waar de meeste groepsactiviteiten georganiseerd worden, op het alarm aan te sluiten. Dat had tot flink wat ontsnappingen geleid, maar nu er tralies voor de ramen waren geplaatst, was dat geen reële mogelijkheid meer. Steve zou zelfs kunnen profiteren van een andere misser bij de bouw. Alle cellen 6 en 18 van ieder paviljoen grenzen aan het - vrijwel nooit gebruikte - trappenhuis aan de achterkant van de toren. En om onverklaarbare redenen is de tussenmuur daar van inferieure kwaliteit. Met wat inspanning en het geluk dat je een tijdlang geen celinspectie krijgt is de barrière te nemen. Deze cellen worden dan ook altijd bezet door gedetineerden die bekend staan als niet-vluchtgevaarlijk.

In dit geval misschien een vergissing, dacht Frank. Piekerend en peinzend tot zijn

hoofd ervan bonkte ging hij naar bed en droomde die nacht van Steve die met een machinegeweer een slachting aanrichtte onder de bewaarders van paviljoen 4. Het was Frank die het wapen in zijn sporttas had binnengebracht.

Met geheven hoofd betrad hij om kwart voor twee 's middags de Penitentiaire Inrichting Over-Amstel. Hij aarzelde niet langer, direct zou hij vertellen wat er gebeurd was, hoe hij zich aangetrokken had gevoeld tot de jonge Engelsman, hoe hij erin geluisd was en hoe Van Eekeren alles op tape had gezet. Dat hij wist dat het heel stom van hem was, maar dat hij zijn les had geleerd, of het misschien mogelijk was dat niet ieder een het te weten zou komen, dat het vast mogelijk moest zijn dat zijn vrouw hier buiten bleef, dat de directie een verzoek tot overplaatsing bij het ministerie zou kunnen indienen naar een instelling in de directe omgeving van Amsterdam en dat... Maar eerst zou hij regelrecht naar Steve en Van Eekeren lopen, horen wat ze te vertellen hebben en dan met een superieur lachje meedelen dat hij er niet over peinsde om op hun eisen in te gaan. Hij groette Hans, een van de laatste bewaarders van de oude stempel, pakte de celsleutel en liep zonder verder uitleg te geven naar Steve die in de huiskamer naar een Engelse voetbalwedstrijd zat te kijken.

“Ik wil je spreken, nu,” zei hij.

Steve volgde hem, zonder iets te zeggen, naar boven. Van Eekeren die stond te biljarten volgde op enige meters. Frank opende de deur van cel 18 en wachtte tot de beide mannen naar binnen waren gegaan. “Wat willen jullie van me?” begon hij zonder plichtplegingen. Steve en Van Eekeren keken hem zwijgend aan. Een moment dacht Frank dat ze nog geen plannen gemaakt hadden.

“Jullie dachten toch niet dat ik een pistool zou binnenbrengen, hè,” hoorde hij zichzelf struikelen over zijn woorden; dat superieure lachje zat er vandaag niet meer in.

“En ik weet ook hoe het afgelopen is met collega's die spul hebben binnengesmokkeld, zo stom ben ik echt niet,” stotterde hij.

Een lachje verscheen op het gezicht van Steve. “Relax, loverboy, wat een wild stories. Ik ga toch niet van die dangerous dingen aan je vragen.”

Frank beseftte dat er van zijn zelfbewuste houding weinig meer over was. Angst en agressie streden in zijn lichaam om de macht. Hij wist dat deze minuten in een hete cel met twee mannen die hij haatte, de rest van zijn leven konden bepalen.

“Okay, let's talk business. Ik gebruik geen drugs, dus no need for that,” sprak Steve zakelijk en bijna vrolijk, “ik moet nog vijf maanden, dus ik was niet van plan shooting de freedom tegemoet te gaan, die paar maanden hou ik het nog wel uit. Wat

ik wil is very simpel. Je weet waarvoor ik zit, ik moest tien kilo eersteklas cocaïne deliveren, maar mijn contactpersoon bleek gearresteerd, just as mijn andere collega's. Door luck en stommiteiten van jullie politie werd ik niet opgepakt. Ik heb het spul verborgen op een van de vaste plaatsen van de groep. Maybe was dat niet slim, maar ik was in paniek, ken Amsterdam niet en wilde zo snel mogelijk van die shit af toen ik merkte dat het niet goed zat. Twee dagen later werd ik toch nog opgepakt omdat iedere copper over mijn signalement bleek te beschikken. Een van mijn maten had alles verlinkt, behalve over onze hiding places. Dat concludeerde ik uit het feit dat ze daarover mijn head gek hebben gezeurd. Ik heb geen reason om aan te nemen dat het spul daar niet meer ligt. Die bastard die doorgeslagen is komt over twee weken vrij, waarschijnlijk een present van jullie prosecutor. Hij kent de plekken waar af en toe wat in bewaring wordt gegeven. En ik geef geen presents weg. Het is dus heel simpel wat ik je vraag, haal het pakketje op en breng het in safety."

"Misschien heeft een van je maten hetzelfde bedacht en heeft die het pakketje al lang laten ophalen," probeerde Frank een intelligente opmerking te maken.

"Misschien, maar die kans is heel klein, want iedereen in mijn case zit nog vast en ze kennen bijna niemand in Amsterdam; ze hebben alleen hun fellow-gedetineerden leren kennen en dat zijn niet de meest reliable handelspartners."

Van Eekeren grinnikte op de achtergrond.

"Dus ik moet tien kilo cocaïne van jouw schuilplaats halen en op mijn zolder gaan verstoppen?"

"Dat lijkt me niet zo verstandig," sprak Steve hem vaderlijk toe, "je krijgt van mij een adres in Londen, je geeft het af en klaar is Frank." Steve lachte om zijn eigen grap. Ja, de onderwijzer had een goede leerling aan hem gehad.

"Tien kilo coke Engeland binnensmokkelen?"

Het zweet liep hem over de rug. "Je zit daar al tien jaar voor een paar kilo hasj."

"Listen, je loopt nauwelijks enig risico, er is een vrij strenge controle op de luchthaven, maar transport via de boot is simpel. Eigenlijk doen ze alleen maar wat als ze getipt worden en ik beloof je dat ik ze niet zal bellen."

Ook dit grapje vond Van Eekeren weer buitengewoon geestig.

Frank had alle gedachten over opbiechten en schoon schip maken overboord gegooid. Het voorstel van Steve leek hem een stuk aanvaardbaarder dan hij had gevreesd. De opdracht was zeker niet onmogelijk. Hij was vooral blij dat hij niet op zijn werkplek in actie hoefde te komen. Daardoor kwam hij niet in conflict met zijn collega's. Hij fantaseerde nu al hoe hij zijn bagage op de boot mee zou nemen. Hij

voelde zich tien kilo lichter. Nu, met het adres van de plek waar de cocaïne opgeborgen was, vormde Steve geen acute bedreiging meer voor hem. Steve was nu afhankelijk van hem. Alleen Van Eekeren was nog een onduidelijke factor in het spel. Het was duidelijk dat hij door Steve betaald zou worden, zodra die daarvoor de mogelijkheden had. Maar de Nederlander was een rat die geen prooi zou laten lopen. Frank pakte de celsleutel en liep naar het B-paviljoen. Hij opende de deur van Mooispraak die op transport was naar de rechtbank. De Surinaamse driftkikker had een man die iets te lang naar zijn vrouw gekeken had met een barbecuespies in de buik gestoken.

Frank werkte graag met Hans Kampman. Kampman had het grootste deel van zijn leven bij justitie gewerkt. Hij had geen diploma's zoals de jongere garde, maar wel een natuurlijk overwicht op de meeste gedetineerden. Frank luisterde graag naar de verhalen van vroeger, toen er nog 'leuke' mensen in de lik zaten. Nu leek het meer op een psychiatrische inrichting, zei Kampman altijd. Frank kon hem daarin geen ongelijk geven. Niet alleen zaten de gedetineerden voor steeds zwaardere delicten, ze maakten ook een steeds gestoorder indruk. Van een gevangene die zijn behoefte op de trap deed keek men niet meer op. Het was duidelijk dat drugs en alcohol een grote rol speelden bij de gedragsstoornissen van de bewoners. De jacht op geestverruimende middelen was ook in de bajas voor velen van hen de belangrijkste tijdspassing.

En geen gevangenis ter wereld was het nog gelukt om de zaak clean te houden. "Ik weet nog vroeger, in Veenhuizen," vertelde Kampman, "dat we een hele familie binnen hadden, vader en drie zoons, nou moet je je voorstellen dat toen..."

Zijn excursie in het verleden werd verstoord door de zoemer van de deur naar de lift. Mooispraak was, net op tijd voor de avondboterhammen, terug van zijn bezoek aan de rechtbank.

"Viel het mee?" vroeg Kampman op recht geïnteresseerd.

"Eis vijf jaar," sprak de boomlange Surinamer en schudde zijn hoofd. Kampman begeleidde hem naar boven om zijn celdeur open te maken. Frank hoorde de verongelijkte stem van Mooispraak en de bemoedigen de woorden van Kampman.

"Alleen geprikt, toch? Helemaal geen bloed en dan vijf jaar, man."

Frank keek naar de bedrijvigheid in het paviljoen, over tien minuten werd iedereen ingesloten en de bewoners van de A-vloer zouden hun lotgenoten op de verdieping daarboven niet meer zien voor zeven uur de volgende ochtend. Men had elkaar nog veel te vertellen.

Een schreeuw klonk van boven. Mooispraak rende, met ontbloot boven lijf, naar

beneden. Hij leek uitzinnig van woede. Hij stormde op Van Eekeren af en zonder enige aankondiging trapte hij hem in de onderbuik. Van Eekeren klapte dubbel waarbij zijn bordje met boterhammen kletterend op de grond viel. Mooispraak greep de Nederlander met beide handen in het haar en beukte het hoofd van Van Eekeren op zijn omhooggestoken, zwarte knie. Van Eekeren kwam verbijsterd, maar vooral bloedend weer omhoog. Hij leek rond te kijken in de hoop dat iemand hem zou helpen. Maar zijn vriendjes die hem altijd bijvielen in zijn racistische praatjes hielden zich afzijdig of vluchtten naar hun cel. De Surinamers daarentegen stonden allen paraat. Van alle kanten werd op Van Eekeren ingeslagen en getrapt. Hans Kampman was nog op de vloer en probeerde, tegen de voorschriften in, tussenbeide te komen. Frank trok, geheel volgens de voorschriften, de deur van het personeelsvertrek in het slot en drukte op de alarmknop. Op heel veel piepers klonk er door de hele toren een alarmsignaal. Hij opende de deur van het trappenhuis in het personeelsvertrek. Daarna gaf hij aan de meldkamer beneden in de toren de reden van het alarm door.

Onwaarschijnlijk snel waren collega's van andere paviljoens ter plaatse. Op de trap of in de lift hadden zij zich van hun stropdas, horloges, kettingen en andere kwetsbare attributen ontdaan en waren klaar voor de strijd. Het duurde zeker vijf minuten voordat ze het gevecht beëindigd hadden. Minuten die voor Van Eekeren een eeuwigheid geleken moeten hebben. Het is ook niet uitgesloten dat hij de laatste minuut niet meer bewust heeft meegemaakt. Hij bleek zo toegetakeld dat hij op de intensive care van het AMC moest worden opgenomen en daarna nog twee maanden moest revalideren in het Penitentiair Ziekenhuis in Scheveningen.

“Snap jij dat nou,” zei Hans Kampman, terwijl hij het bloed van zijn handen waste, “met viltstift op een foto van zijn zoontje schrijven: rot op naar je eigen land, nikker! Dat is toch pure zelfmoord van die Van Eekeren. Foto's van je kinderen, dat is toch het meest dierbare bezit van een gedetineerde.”

Hoofdschuddend beaamde Frank dit. Toen de volgende dag de cel van Van Eekeren ontruimd werd, ontdekte Frank, die zich spontaan voor dit karweitje had aangemeld, dat er een bandje van de opnamerecorder achter de kast geklemd zat. Die avond dreef dit bandje in de Weespertrekvaart.

Hoofdstuk 2

Een Franse personenwagen met een Engels kenteken rijdt langzaam door de straten van een Duits stadje. Achter het stuur zit een jonge, blonde man. Hij parkeert de auto op de Friedhofstrasse en observeert de ingang van een café met een Engelse naam. Wanneer drie mannen het café verlaten start hij de auto. De mannen nemen afscheid van elkaar. Twee van hen stappen in een auto met een Engels kenteken, de derde man steekt zijn paraplu op en loopt vlak langs de auto met de blonde man achter het stuur. Deze brengt de auto in beweging en volgt de man. Hij geeft gas en passeert hem. Na honderd meter keert hij de auto en rijdt aan de linkerkant van de weg terug. De man met de paraplu lijkt verbaasd naar deze actie te kijken. De Franse auto remt wanneer hij de man op het trottoir genaderd is. Er steekt iets zwarts uit het portierraam, er klinken drie harde knallen, die heel in de verte weerkaatst worden. De man met de paraplu zakt langzaam op zijn knieën. Dan valt hij plotseling naar voren. De paraplu valt over hem heen en beschermt zijn hoofd tegen de gestadig vallende regendruppels.

De Peugeot is inmiddels voor de geschokte omstanders uit het zicht verdwenen. Hij rijdt nu de Dolderweg in en daarna links de Hauptstrasse. De chauffeur trapt vol op de rem. Een vrachtwagen van de lokale brouwerij blokkeert de weg. Vol gas rijdt hij achteruit en vervolgt zijn weg. De blonde man lijkt te aarzelen over de te volgen route. Hij nadert een kruising en terwijl in de verte de sirene van de wagen van de Notarst klinkt, slaat hij rechtsaf. Hij moet remmen voor een auto die van links komt, maar voorrang heeft. De achterwielen van de Peugeot glijden weg; door vol gas te geven weet de chauffeur de auto te corrigeren. Hij heeft echter te veel vaart om de scherpe bocht naar rechts te halen. Hij raakt de rand van het trottoir en de paal van een verkeerslicht. De auto draait eenmaal om zijn as en schiet aan de rechterzijde de stoep op. Een vrouw en haar kind zijn kansloos. Het jongetje, hij kan niet veel ouder dan drie jaar zijn, wordt door de auto gelanceerd en komt zeven meter verder met een doffe klap in een waterplas terecht. Zijn moeder rijdt nog een tiental meters op de motorkap van de Peugeot mee, waarbij haar van angst en pijn verstarde ogen op nog geen halve meter afstand zijn van de blauwe ogen van de blonde man achter het stuur. Dan valt ze eraf. De auto is inmiddels weer geheel in de macht van de chauffeur en heeft in minder dan tien minuten het stadje Wegberg verlaten.

“Je ziet er een stuk beter uit, jongen,” sprak de grijze dame tegen Frank Havermans. “En je Nederlands is ook zoveel beter geworden.” Ze keek hem peinzend aan.

“Goh, je lijkt wel een andere persoonlijkheid, ja, dat soort rare gedachten krijg je op je oude dag.” Ze begon stralend te lachen alsof ze ervan genoot dat je na je vijfenzestigste gedachten mag hebben die daarvoor verboden zijn.

“Zullen we dan maar naar boven gaan?” stelde ze voor. Frank volgde haar op de smalle trap naar de zolderverdieping. Het was allemaal veel eenvoudiger gegaan dan hij verwacht had. Het door Steve opgegeven adres bevond zich in Amsterdam West. Een vrij brede, drukke, opvallend groene straat, genoemd naar een van de illustere voorgangers van ons vorstenhuis. Hij had zich allerlei voorstellingen gemaakt van degene die de deur zou openen, maar was stomverbaasd toen een kleine, broze, oude dame op de deurmat stond. Ze leek in het geheel niet verbaasd door zijn komst en na enkele minuten zat hij in een huiskamer, die net zo rook als die van zijn oma, achter een kop veel te sterke thee.

“Dit waren vroeger de dienstbodekamers,” zei ze, toen ze hijgend op het gangetje boven in het huis stond, “want ik woon hier wel op stand hoor, jongen, dit is niet gewoon Amsterdam West.”

Ze opende de deur van een klein kamertje en wees op een sporttas die op een bed stond dat verder bedekt was met een stapel boeken, wit van het stof.

“Woonde hier nog maar een dienstbode,” lachte de oude dame weer uitbundig toen ze zag dat Frank zijn blikken over de boeken liet gaan, “die kunnen best een beurtje gebruiken.”

Frank pakte de sporttas en liep voor mevrouw Van Eijk de trap af. Hij nam afscheid en toen hij voor de auto van zijn broer stond, die hij voor deze gelegenheid geleend had, vroeg hij zich af of hij de oude dame niet iets had moeten betalen, een bewaarloon of zoiets.

Nou ja, dat is nu te laat, bedacht hij en stopte de tas in de auto. Hij reed naar het volkstuinencomplex in de buurt van de Utrechtse Brug, waar de familie van Gina sinds mensenheugenis een tuin had. Hij groef een gat in de grond achter het riante huisje dat bij de tuin hoorde en pakte de tas in enkele vuilniszakken, nadat hij eerst een blik op de inhoud geworpen had. Inderdaad, zo'n tien kilo van een poeder dat best cocaïne zou kunnen zijn. Hij had in de bajes wel eens wat in beslag genomen, maar het nooit serieus bestudeerd. Het zou hem ook een zorg zijn, al was het Drecht. Als hij het maar op de goede plek afleverde, dan was hij definitief van het gevaar Steve af. Hij stopte de goed verpakte tas in de grond en bedekte hem met aarde. Hij was klaar voor de volgende etappe.

Toen hij die nacht in slaap gevallen was zag hij hoe een man de schedel insloeg van een broze, grijze, oude dame, omdat er tien kilo zuivere cocaïne niet lag op een plaats waar die had moeten liggen.

In The Redan in Queensway, Londen, zat Sean Murray achter een pint Courage Directors. Niet omdat hij zo graag Courage wilde drinken, maar omdat uit de handpomp van The Redan nu eenmaal Courage Directors kwam. De stad was veranderd sinds hij er vijftien jaar geleden gestudeerd had. Dat architecten hun sloopwerk in The City hadden verricht wist hij, dat de door gaande wegen altijd geblokkeerd waren en dat de uitlaatgassen een constant gevaar voor de volksgezondheid vormden wist hij ook, maar dat het karakter van de stad veranderd was had hem geschokt. Hij was teruggegaan naar de wijk die hij het best kende, waar hij zijn grote liefde ontmoet had, waar hij nachtenlang gepassioneerd over politiek had gediscussieerd, waar de kiem gelegd was voor zijn latere revolutionaire acties. Maar veel van zijn verleden had hij niet terug kunnen vinden. In het huis dat hij toen samen met vrienden gehuurd had zat nu een krantenkiosk, gespecialiseerd in Arabische tijdschriften. Op straat liepen vooral rijke Arabieren uit de golfstaten en jonge toeristen. Hij had zijn koffers nog niet uitgepakt of hij was naar zijn stamkroeg, de Prince Alfred, gegaan op de hoek van Porchester Gardens. Daar had hij zijn pint maar voor de helft leeggedronken. Bijna overstuur was hij naar buiten gekomen. De altijd wat sjofele pub, trefpunt voor de hele buurt, was een mislukte discotheek geworden, de eigenaar bleek een Australiër, de bezoekers voornamelijk toeristen uit Down Under en ze schonken Forster bier. Sean kon niet zo snel bedenken wat het ergste was, maar de combinatie was voor hem onverdraaglijk. Hij was naar zijn appartement gevlucht dat hij had gehuurd op Kensington Square Gardens, te midden van de hotels voor low budgetreizigers. Sean Murray was niet alleen uit nostalgische redenen naar Bayswater gekomen; in deze buurt zou hij zijn missie voltooien. Hij zou de schande uit wissen die een onbekende over de IRA had gebracht. Over enkele dagen zou hij weten wie in Wegberg in Noordrijn-Westfalen een Britse soldaat had doodgeschoten, en een moeder met een kind had overreden en toen had laten weten dat hij dit namens de IRA had gedaan.

“Onverantwoordelijke idioten,” had Ferry Todd in hun huis in Belfast uitgeroepen, “Waarom? Waarom nu? We zitten in een situatie dat we een politieke machtsfactor zijn geworden, we worden gerespecteerd, ja, wij IRA-mensen, worden gerespecteerd. Deze maand vindt de overdracht van de Britse jurisdictie van drie ministeries aan Noord-Ierland plaats. Mijn broer Michael, ooit gehaat door de Engelse regering, zit bij die plechtigheid op de eerste rij. Hij krijgt een handje van onze premier. We weten ook dat als we het slim spelen, we als IRA ook binnen Noord-Ierland een machtsfactor kunnen blijven; de Engelsen zullen veel door de vingers zien als ze denken dat we keurig volgens de spelregels spelen. En

ondertussen houden wij onze wapens en blijven onze bronnen van inkomsten beschermd. Kortom, als er ooit een tijd was om te oogsten, dan is het nu. En als dus zo'n klojo dat dreigt te verstoren dan kunnen we alleen maar zo hard mogelijk optreden, wie er ook achter zit.”

Natuurlijk had iedereen in de kamer geroepen dat het een actie was van splintergroepen die zich hadden afgescheiden van de IRA, zoals de Real IRA of de Provisional IRA. Deze groeperingen beschuldigden hen van verraad aan de goede zaak en hadden vaker geprobeerd hen in een kwaad daglicht te stellen. Het kon ook een van de protestantse strijdgroepen zijn die de IRA in diskrediet wilde brengen. Ze waren zo geschrokken dat ze zich weer, alsof ze nog steeds een illegale organisatie waren, hadden teruggetrokken in de woning van Ferry Todd, waar ze in vele jaren hun strategie voor de strijd bepaald hadden. In deze kleine bedompte kamer, met te veel mensen die te veel bier dronken en te veel rookten, moesten ze met zijn allen tot dezelfde conclusie komen als de politie en de commentatoren in de toonaangevende kranten: dit was een echte IRA-aanslag. De manier waarop de aanslag was opgeëist kende zoveel authentieke details dat er geen andere conclusie mogelijk was.

“Dit is het werk van een hardliner binnen de organisatie, iemand die denkt dat hij op eigen houtje door kan gaan, een gek die gestopt moet worden!” Ferry Todd raakte, enigszins onder invloed van de blikjes bier, over zijn toeren. Het schrikbeeld van de moord op de twee Australische toeristen in Roermond, al weer vele jaren geleden, stond hem nog voor ogen. Weliswaar was er toen niemand van de IRA veroordeeld, maar door de activiteiten van de politie en de Nederlandse en Duitse inlichtingendiensten was hun zorgvuldig opgebouwde netwerk in de Duits-Nederlandse grensstreek geruïneerd. En nu dit: niet alleen een moord op een ongelukkig moment, maar ook nog het overrijden van een moeder met haar kind. Het jongetje had de aanrijding overleefd, maar ze hadden het leven van de moeder niet kunnen redden. Na twee dagen kwam er in Belfast bericht uit Berlijn. Geen enkel lid van een actieve diensteneid van de IRA was op de bewuste dag in Wegberg geweest. Men had geen idee wie er achter de aanslag zou kunnen zitten.

Er volgde een ware haatcampagne in de pers, met de Bildzeitung voor op: de IRA was niet te vertrouwen, mooie woorden aan de conferentietafel, maar men had het nog steeds voorzien op de levens van onschuldige burgers. Er diende keihard tegen hen te worden opgetreden. En voor de Duitse politie was iedereen die mogelijke contacten met de IRA of Noord-Ierland had een verdachte.

Alle West-Europese contacten probeerden, soms via de meest ingewikkelde omwegen, naar Noord-Ierland terug te keren. Door diplomatieke druk vanuit Duitsland zette de Engelse regering de onderhandelingen met Sinn Féin op een laag

pitje en ver hoogde de Engelse inlichtingen diensten hun activiteiten zodat de beweging bijna geheel verlamd raakte. De IRA was nooit van plan geweest om het wereldwijde netwerk op te heffen, ook niet na een politieke oplossing van het Noord-Ierse conflict. Er lagen allerlei plannen in de la; een dergelijk zorgvuldig opgebouwd netwerk kon voor allerlei doeleinden gebruikt worden. Bovendien hadden de meeste actieve diensteenheden een grote expertise opgebouwd in het illegaal werven van aanzienlijke fondsen. Maar nu leek men gedwongen tot een overhaaste afbouw van de infrastructuur. Zelfs trouwe geldschietters uit de Verenigde Staten lieten weten dat ze hun bijdragen staakten. Moeder en kind overrijden, dan was je toch wel diepgezonken. Op alle niveaus werd gediscussieerd hoe men de crisis de baas kon worden. Sinn Féin probeerde op politiek niveau de schade zoveel mogelijk te beperken. Na twee dagen werd er - zeer informeel en zeer geheim - alweer overleg gevoerd met ambtenaren van Noord-Ierse Zaken. Intern was er slechts één prioriteit: de dader van de aanslag in Wegberg opsporen en onschadelijk maken. Er was geopperd om hem in handen van de politie te spelen. Dan zou de blaam van de IRA gezuiverd worden, men zou er achter komen dat hij op eigen houtje en niet op bevel van hogerhand geopereerd had. Maar men had daar uiteindelijk niet voor gekozen. Kennelijk was de man goed ingevoerd in de praktijken van de IRA. Het risico was te groot dat hij gegevens openbaar zou maken die men liever buiten de publiciteit wou houden. Gewoon afmaken, dat was het parool. Gebruikmakend van contacten die tot dan toe niet in verband konden worden gebracht met de IRA werden stappen ondernomen om achter de identiteit van de dader te komen.

En terwijl de politie nog driftig in de verkeerde richting liep te zoeken kon in een bedompte huiskamer in Belfast voorzichtig een daderprofiel geschetst worden, zoals Ferry Todd het plechtig had genoemd. Een tipgever uit Berlijn meldde dat er verdenkingen waren tegen een lange blonde man met contacten in kringen van homoseksuelen. Uit Amsterdam kwam de melding dat het wapen waarmee hoogstwaarschijnlijk de dodelijke schoten op de Engelse soldaat waren afgevuurd, gevonden was. Er ging ook nog een gerucht over een verband met een mislukte drugsdeal. Daarna bleven berichten uit. Men vermoedde dat de man in een Nederlandse gevangenis terechtgekomen was. De informanten in Amsterdam, mensen uit het actiecircuit, hadden daar blijkbaar geen contacten.

En toen was ineens dat raadselachtige telefoontje gekomen. Een Engelse soldaat, gelegerd in de basis Wildenrath en bij de IRA bekend als een klusjes man, meldde dat de gezochte blonde man naar Londen zou komen om spullen af te leveren. Plaats en data zouden nog volgen. Hoe de soldaat aan deze informatie kwam bleef

onduidelijk; actieve diensteenheden die de man aan de tand konden voelen ontbraken. Bijna iedereen was naar Belfast of Londonderry teruggekeerd. Natuurlijk werd er rekening gehouden met een valstrik van een van de Engelse geheime diensten. Maar Sean Murray was er intuïtief van overtuigd dat ze beet hadden. Het was geen toeval dat hij de taak op zich genomen had om de rekening te presenteren. Hij kende Londen goed en gold als buitengewoon koelbloedig. Maar de belangrijkste reden voor hem om als rechter en beul te fungeren was de dood van zijn achtjarige zoon, een half jaar geleden. Het zinloze slachtoffer van een zinloze schietpartij. Sean Murray wilde zich wreken, op Engelsen, op protestanten, op moordenaars van kinderen. En als hij daarbij zelf het leven zou verliezen was dat jammer, want er was nog veel te doen voor de goede zaak in Noord-Ierland, maar niet onoverkomelijk.

Hij bestelde nog een pint en dronk die op terwijl hij zich dwong om niet aan Joanne te denken die hij in zijn studententijd hartstochtelijk had bemind. Zijn fanatieke betrokkenheid bij de Noord-Ierse zaak had een einde gemaakt aan een relatie die tot zijn dierbaarste herinneringen behoorde. Hoe zou zijn leven er hebben uitgezien als hij voor haar en niet voor de IRA gekozen zou hebben? Gelukkig maakte de luide stem van de landlord, die de bezoekers vriendelijk doch dringend verzocht de te pub te verlaten, een einde aan zijn overpeinzingen.

Sentimentaliteit was wel het laatste dat hij nu kon gebruiken.

Frank Havermans stond met zijn grote justitie-sporttas en een kleinere tas van onduidelijke herkomst op het Stadionplein. Hij keek uit naar de bus die hem naar Londen zou brengen en die hem na slechts drie dagen ook weer op het Stadionplein zou afzetten. Een personeelsuitstapje, zo had hij Gina verteld. En aangezien zijn echtgenote de meeste van zijn collega's niet kon uitstaan had ze niet geïnformeerd of partners ook welkom waren. Natuurlijk was er de mogelijkheid dat zij erachter zou komen dat er vanuit de Bijlmerbajes helemaal geen personeelsexcursie naar Londen was gepland, maar Frank had het risico durven nemen. Zij had geen contact met andere PIW-ers en hij had geen andere reden kunnen verzinnen om Londen te bezoeken. Als hij voorzichtig had geopperd dat hij er graag een paar dagen alleen tussenuit wilde had zij zonder twijfel gedacht aan een romantisch uitstapje met een geheime vriendin en dergelijke huiselijke problemen kon hij er nu even niet bij hebben.

Gespannen, maar ook nieuwsgierig keek hij of hij mensen kon ontdekken die in dezelfde bus zouden stappen. Het antwoord op zijn gissingen kwam toen de bus voorreed. Frank wachtte totdat de bagageluiken opengezet waren en de meeste reizigers gehaast, alsof er een tekort aan bergruimte zou kunnen zijn, hun tassen en

koffers naar binnen hadden geschoven. Toen de chauffeur de bus binnenstapte om een pakje sigaretten te pakken, zodat hij nog een laatste sigaret voor de busreis zou kunnen roken, liep hij snel naar de touringcar en wierp de kleinste van zijn tassen, waarop geen enkel herkenningsteken stond en waaraan hij - in strijd met de voorschriften die hij van het gerenommeerde vervoersbedrijf had ontvangen - ook geen label met een naam of adres was vastgemaakt, in de bagageruimte. Met zijn grote sporttas meldde hij zich bij de chauffeur en vroeg of hij zijn tas onder in de bus mocht zetten.

Toen de bus, waar de stemming er bij het meereizende gezelschap al helemaal in zat, Hoek van Holland naderde, begon Frank enigszins te ontspannen. De eerste etappe was afgelegd. Hij had een retourtje geboekt en zelf vanuit Nederland een hotelkamer gereserveerd. Zijn medepassagiers zouden bijna allemaal naar een hotel gaan van de reisorganisatie, die ook verantwoordelijk was voor het vervoer per bus. Frank had daar niet voor gekozen. Het leek hem veiliger om wat minder makkelijk traceerbaar te zijn. Hij wist dat het zelden voor kwam dat de bagage van zo'n gezelschap uitgebreid gecontroleerd werd. En als de cocaïne gevonden werd zou niemand weten wie van de passagiers de eigenaar was van die rare naamloze tas. Nee, hij begon vertrouwen te krijgen in zijn onderneming. Wanneer hij maar eenmaal door de Britse douane was zou het verder vanzelf gaan. Eerst het pakketje afleveren natuurlijk; Steve had hem vlak voor zijn vertrek de instructie gegeven om direct na aankomst in Londen een nummer in Wegberg, een stad waar hij nog nooit van gehoord had, te bellen om te vernemen waar hij de maat van Steve zou ontmoeten. Dan nog een dagje Londen, vervolgens weer op de boot terug en deze rare geschiedenis was achter de rug.

Toen hij de bus moest verlaten bij het inchecken voor de Stena Britanica besefte Frank dat hij niet meer terug kon. En zijn zelfvertrouwen maakte plaats voor een krampend gevoel in zijn buik, zodat het de toiletten waren die hij als eerste van het schip zag. De rest van de dag bracht hij afwisselend door met het kijken naar het rustige water van het Kanaal of aan een tafeltje met enkele reisgenoten die na een paar uur al de indruk gaven elkaar jaren te kennen en die met onverholen nieuwsgierigheid Frank opnamen. Zo'n aantrekkelijke man en dan als enige van het gezelschap in zijn eentje. "Op weg naar een Engels vriendinnetje," probeerde een van de vrouwen, die zich had voorgenomen het er flink van te nemen deze drie dagen. Frank had er een beetje om gegrinnikt en maar weer een rondje op het dek gelopen.

Een beetje verdoofd door de drank had hij zijn weg naar de bus gezocht, waar hij een vrolijk gezelschap had aangetroffen. De grote glazen bier hadden goed gesmaakt

en in de taxfreeshop was voldoende ingeslagen om de laatste etappe naar het hotel aangenaam te maken. Nog voordat de bus in beweging was gekomen had Frank al een bekertje whisky van de burens aangereikt gekregen. Als een van de laatste mocht de bus langzaam Engeland binnenrijden.

“Houd uw paspoorten bij de hand,” sprak de chauffeur, “als we geluk hebben rijden we zo door, als ze vervelend zijn moeten we alles uitpakken. Er zitten toch geen buitenlanders bij, hè,” vroeg hij op bijna dreigende toon, “daar houden die Engelsen niet van.”

“Volgens mij zijn wij voor Britten allemaal buitenlanders,” mompelde Frank zachtjes, terwijl zijn vochtige vingers zochten naar zijn justitiepas. Als het mis liep kon dit kleine, blauwe stukje plastic wonderen doen, wist hij uit ervaring. Ook in Nederland werd het vaak gezien - en gebruikt - als een politiepas. Frank had het een enkele maal getoond aan controleurs van het GVB als hij zwart reed in de Amsterdamse metro. Het werkte altijd perfect. Hij kende van zijn collega's de meest onwaarschijnlijke verhalen over de mogelijkheden van dit geplastificeerde pasje. De bus naderde en Jan, zoals de chauffeur al door iedereen genoemd werd, minderde snelheid.

Het toilet is natuurlijk alleen bedoeld voor de kleine boodschap, had de chauffeur, bij aanvang van de reis gezegd. Frank moest aan deze woorden denken terwijl zijn buik samenkrampde. Ongeïnteresseerd gebaarde de geüniformeerde man dat de bus Harwich binnen mocht rijden. Frank liet zich in zijn stoel wegzinken en even vond hij de door de bus schallen de Koos Alberts een wereldzanger. Hij ergerde zich niet meer aan het wezenloze geklets van de zwaar opgemaakte vrouwen achter hem die zich echte Jordanezen noemden, maar al 19 jaar in Lelystad bleken te wonen.

In een roes van whisky en bier - de Lelystadse Jordanezen schonken tijdens het zwetsen een goed glas - bereikte Frank zijn hotel.

Steve keek nauwelijks bewust naar de rood-blauwe internationale trein die de metro in de eindsprint net klopte bij het bereiken van het station Spaklerweg. Hij had het altijd cynisch gevonden, gedetineerden die uit hun raam constant mensen zien reizen, in de honderden metro's, snel trams, stoptreinen, intercity's en internationale treinen die onafgebroken voorbij reden. 's Ochtends vroeg op weg naar het werk, om vijf uur weer terug naar een warm huis waar om zes uur met het hele gezin wordt gegeten. 's Avonds weer naar de stad om met vrienden een film te zien of te chillen in een café en tegen twaalf uur 's nachts weer terug met de laatste metro naar huis. Bijna niemand op paviljoen 4 leidde een dergelijk geregeld leven of had hier ooit naar gestreefd, maar in een bajes is dit toch een veel voorkomende fantasie, een huis

met vrouw en kinderen. En natuurlijk daarnaast ook stappen, alcohol, cocaïne en al die andere dingen die een geregeld leven in de weg staan.

Steve keek alleen op de spoorrails vanuit de huiskamer, die zijn functie had verloren toen iedereen tegen betaling een televisie op zijn kamer had kunnen krijgen. Zijn kamer (het woord cel werd zoveel mogelijk gemedend) keek uit de toren en de luchtplaats van De Weg en links daarvan kon hij nog wat kleurige containers van de studentenhuisen zien. Keek hij naar rechts dan zag hij het clubhuis van de Hells Angels. Het was zijn eerste ervaring achter de tralies en landgenoten verzekerden hem dat de Bijlmerbajes een paradijs was vergeleken met menige Britse gevangenis. Maar Steve haatte iedere minuut die hij in deze betonkolos doorbracht, met zijn vervuilde lucht die eindeloos in het gebouw bleef circuleren. Vrijwel iedere gedetineerde klaagde over huidandoeningen.

“Ik ga sporten.” Met deze mededeling stak Mehmet, zijn Turkse buurman, zijn hoofd om de hoek van de celdeur. Steve knikte naar de Turk in zijn flitsende trainingspak. Mehmet werd ervan verdacht aan het hoofd te staan van een uiterst winstgevende heroïnefirma. En het was een ieder duidelijk dat hij zijn zaken binnen de poorten van de bajes voortzette. Er was weliswaar een limiet aan het bedrag dat je aan telefoonkaarten mocht uitgeven, maar Mehmet wist altijd kaarten te regelen bij lotgenoten die geen contact met familie of vrienden hadden. Zij kochten een telefoonkaart, Mehmet deed voor hen de boodschappen in het winkeltje op de tweede verdieping, want aan geld had Mehmet geen gebrek, ook niet in de bajes. Niet contant natuurlijk, want dat kreeg hij zelfs niet voor elkaar, maar familie of ‘collega’s’ zetten maandelijks een leuke som geld op zijn bajesrekening. Waarom de bewaarders Mehmet vrijwel ongelimiteerd lieten bellen bleef voor Steve onduidelijk. Natuurlijk werd er gefluisterd dat Mehmet hen daarvoor betaalde, maar Steve had de indruk dat angst voor de charmante, maar in wezen meedogenloze Turk een grotere rol speelde.

Mehmet liet Steve niet uit beleefdheid weten dat hij ging sporten. Het was het teken dat hij zijn cel kon gaan schoonmaken. Ook dit werd oogluikend toegestaan. Steve had geen cent op zijn rekening staan. Hij verdiende niets meer dan enkele tientallen euro’s per week met het assembleren van schemerlampen voor een bekend Nederlands warenhuis.

Zijn familie wist niet dat hij vastzat en dat wilde hij ook zo houden. Door de cel van Mehmet schoon te maken kocht kreeg hij zijn wekelijkse portie sigaretten gratis.

“Frampton,” riep Annie, een al wat oudere bewaarster, “maatschappelijk werk.”

Steve ging zijn cel in om wat papieren te pakken en liep naar de lift die zijn deuren al uitnodigend openhield.

“Eerste verdieping,” riep hij, nadat hij de intercomknop ingedrukt had. Hij zorgde ervoor dat hij ieder week een uur doorbracht met Thea, een van de maatschappelijk werksters in de toren. Het was voor hem vaak het aangenaamste uur van de week, want hoewel de meeste PIW-ers heel geschikt waren was het duidelijk dat zij je in de eerste plaats als een crimineel zagen. Maar dit gevoel kreeg hij niet bij Thea. Ze leek oprecht geïnteresseerd in zijn problemen en als dat niet zo was speelde ze het zo goed dat het Steve ook niet zoveel kon schelen.

Steve was blij dat ze weer tijd voor hem had, omdat het maatschappelijk werk het altijd druk had. Dat kwam niet in de laatste plaats omdat ze gunsten konden verlenen, zoals het regelen van extra bezoek.

“Hai Steve,” zei Thea met een verleidelijke en tegelijkertijd professionele glimlach, “iets bijzonders vandaag of kom je je Nederlands een beetje oefenen?”

“Well, nou je het zegt, ik wil je iets vragen om maar meteen in huis te vallen.”

“Sure, zeg het maar,” antwoordde Thea. Ze nam altijd ruimschoots de tijd voor Steve. Misschien omdat ze hem zag als een van de weinige geestelijk normale cliënten van het wonderlijke zootje dat paviljoen 4 van De Schans bevolkte, misschien omdat ze zijn Nederlands ontwapenend vond, misschien omdat het een mooie en charmante man was.

“Ik doe een small business met vrienden uit Duitsland in Londen, import, export, you know. Omdat ik hier zit neemt een mate het van me over. Vandaag is er een belangrijke afspraak. Alles is rond, only weet mijn mate niet waar hij in Londen naar toe moet to meet them. Hij moet het vandaag weten, no time to write. Telephone call van tien seconds.”

“Je kunt toch gewoon boven bellen met een kaart?” vroeg Thea verbaasd.

“Het gaat om vrienden in Wegberg, Duitsland,” fluisterde Steve bijna.

“Duitsland,” mompelde Thea. Bellen naar het buitenland was eigenlijk niet toegestaan, tenzij het ging om ernstige ziekte of sterfgevallen. Aan de andere kant had de bescheiden Steve nog nooit een gunst aan haar gevraagd.

“Oké, maar dan niet langer dan een minuut.” Ze gaf het nummer in Wegberg door aan de centrale, noemde het nummer van haar eigen toestel en legde weer neer. Nog geen halve minuut later ging de telefoon en gaf ze de hoorn aan Steve.

“Hello, this is Steve, listen you have to go to Winston’s Soda Fountain in Whiteley’s, day after tomorrow, Queensway... yes, two o’clock, that’s fine. Okay, that’s all, good luck.”

“Is dat alles?” vroeg de verbaasde Thea.

“Ik zeg jou toch, alleen tien seconden.”

De rest van het uur spraken ze over het vele onrecht in de wereld, de vraag of er

meer regen viel in Londen dan in Amsterdam en de valstrikken van de Nederlandse grammatica.

Het weerzien met Londen had zo'n indruk op Frank gemaakt dat hij op sommige momenten vergat met welk doel hij hier was. Hij genoot van de chaos van de wereldstad, bewonderde de vele parken en dronk menige pint in de pubs die hun uiterlijk in geen decennia hadden veranderd. Hij had een hotel geboekt bij Earls Court; het was een van de goedkoopste geweest die hij had kunnen vinden in het boekje dat hij van het Britse verkeersbureau had gekregen. Het had hem veiliger geleken om telefonisch te boeken dan via internet. Hij had er dan ook niets van verwacht, terugdenkend aan die ene vakantie die hij hier met Gina had doorgebracht. Ze waren verbijsterd geweest dat je voor zo veel geld zo'n slecht hotel kon krijgen. Maar het was hem alles meegevallen, het hotel rook weliswaar als alle goedkope hotels in Engeland - Frank vermoedde dat de overvloedig aanwezige tapijten waar de voetstappen van duizenden reizigers hun indrukken hadden nagelaten hiervan de oorzaak waren - maar de kamer was schoon, er was een douche en de familie Kapoor die het hotel beheerde en de ingang 24 uur per dag in de gaten hield was vriendelijk.

Hij liep zijn kamer uit en de trap op. Naast het luikje voor het kleine hokje waar de leden van de familie Kapoor bij toerbeurt bivakkeerden hing een telefoon. Hij wist niet zeker of bellen met een hoteltelefoon safe was. Eigenlijk maakte hij er zich niet zo veel zorgen meer over, hij had die rotzooi Engeland binnengesmokkeld, dat was het voornaamste. Hij draaide 155 en kreeg een telefoniste van British Telecom aan de lijn.

"I want to make a collect call to Wegberg, Germany." Hij had van Steve de opdracht gekregen om de dag na aankomst dit nummer te bellen, maar Frank had besloten de Duitse drugshandelaar voor de kosten op te laten draaien. Dat leek hem niet meer dan terecht.

"What's your name, Sir?" vroeg de dame met professionele beleefdheid. Op deze vraag had Frank niet gerekend. Hij wist niet of zijn contactpersoon in Duitsland zijn naam kende en iets zei hem dat het misschien verstandiger was om een andere naam te noemen.

"My name is John Smith," was het eerste wat hij kon verzinnen.

"Yes Sir," zelfs de beleefde British Telecom mevrouw klonk wat ongelovig. De man in Wegberg die zijn naam niet noemde toen hij de telefoon opnam, was niet geïnteresseerd in de naam van de beller toen hij hoorde dat hij Londen aan de lijn had.

“Listen,” was het enige dat hij zei, “Winston’s Soda Fountain in Whiteley’s, Wednesday two o’clock, Queensway.”

“Could you repeat that, please?” riep Frank enigszins in paniek en zich letterlijk voor zijn hoofd slaand omdat hij vergeten was pen en papier mee te nemen. Gelukkig bracht een van de Kapoors uitkomst. De man in Duitsland, onmiskenbaar een Engelsman, noemde geïrriteerd nog een keer dezelfde namen en hing op.

Sean Murray zat voor het raam van zijn appartement op Kensington Gardens Square en leek te staren naar het rozenperk op het pleintje voor zijn deur. Maar Sean Murray had heel andere beelden op zijn netvlies. Hij zag het gat in het hoofd van zijn zootje, nadat daar een kogel binnen was gedrongen. Hij zag de plas bloed die onstuitbaar groter werd. Zijn handen verkrampten in zijn broekzakken en zijn ademhaling raakte ontregeld. Vechtend tegen zijn tranen probeerde hij zijn vingers te ontspannen en opende de fles whisky die hij voor zich op tafel had staan. Je bent niet professioneel bezig, zei een stem in zijn hoofd. Je bent een soldaat, je doodt niet vanwege je eigen emoties. Hij nam nog een grote slok en met het weldadige warme gevoel van de drank in zijn slokdarm keerde de rust in zijn lichaam weer een beetje terug. Hij liep de deur uit langs het morsige London Ambassador Hotel, sloeg rechtsaf Westbourne Grove in, aarzelde even bij de ingang van The Redan, maar ging dan toch Queensway in. Op de hoek van Porchester Gardens liep hij het wat pompeuze winkelcentrum binnen. Rustig ging hij met de roltrap naar de tweede verdieping. Voor een buitenstaander leek hij op een eenzame man die op zijn gemak een restaurant uitzocht waar hij de lunch zou gebruiken. Hij nam plaats op een terrasje waar vooral ijs en koffie werd geserveerd. Zo’n kleine modieuze zaak waar men ingezien had dat Engelsen best van koffie houden als het maar goed gemaakt wordt. En waar de talloze toeristen in de buurt natuurlijk ook welkom zijn. Toen Sean zijn koffie betaald had en de rekening in zijn binnenzak had gestoken - ook de IRA vraagt om bonnetjes - veranderde zijn motoriek. Hij keek op zijn horloge en liep met grote snelheid, nog net niet rennend, naar de roltrap. Ook daar ging hij in hoog tempo naar beneden. Hij moest zich bedwingen om de mooie, blonde Scandinavische dames, die heel on-Engels links op de trap stilstonden - niet opzij te duwen. Op de begane grond verhoogde hij zijn tempo en kon je de getrainde militair in hem terugzien. Buiten keek hij op zijn horloge en liep in een kalm tempo naar het einde van de straat. Nu aarzelde hij niet en liep The Redan binnen. Hij bestelde een halve pint Courage Best Bitter en legde £2.50 gepast op de toog van deze, letterlijk tot op de draad versleten, pub. Hij pakte een folder met informatie over de comedy voorstellingen die er vrijdag en zaterdag boven de pub te zien zijn, maar weer zag

hij beelden van bloed. Het slachtoffer was ditmaal een volwassen blonde man.

Op woensdagochtend werd Frank niet gewekt door het langszakende verkeer op West Cromwell Road. Hij had een onrustige nacht gehad. Het zweet liep voortdurend over zijn naakte lichaam na weer een angstige droom. Om half acht sprong hij zijn bed uit, zette de ouderwetse tv aan en zakte binnen tien seconden langs drie ontbijtshows. Hij bestudeerde zijn goedgebouwde lichaam in de spiegel en keek goedkeurend naar de krachtige straal die via zijn halfgezwollen geslachtsorgaan de wastafel vulde. Hij was te lui om het toilet op de gang op te zoeken. Na een korte douche liep hij naar de ontbijtzaal die recht tegenover zijn kamer lag.

Hij groette de stuurse Oost-Europese vrouw die maar een enkel woord Engels scheen te spreken en dronk gretig een kop thee. Hij dwong zich wat toast met jam te eten, maar keerde na nauwelijks meer dan twintig minuten terug naar zijn kamer, waar hij zich al helemaal thuis was gaan voelen. Hij bekeek het papiertje waarop het adres stond hoewel hij de inhoud kon dromen. Inmiddels transpireerde hij zo dat hij even overwoog om opnieuw een douche te nemen. Hij ging echter op het bed zitten en haalde diep adem. Klokslag 11.00 uur verliet hij met zijn zware, maar verder onopvallende, tas het hotel in de richting van underground station Earls Court. Natuurlijk had Frank meteen na het horen van het afleveradres gekeken waar hij zijn moest. Zijn hotel bleek maar enkele metrostations verwijderd te zijn van de plek waar hij zijn gevaarlijke bagage kwijt zou raken. Hij had er niet toe kunnen komen om de kust te verkennen. Het leek hem vragen om moeilijkheden; hoe minder hij opviel hoe beter, dus was het ook verstandig dat zo weinig mogelijk mensen hem in het winkelcentrum zouden zien. Hij vertrouwde erop dat hij het makkelijk zou kunnen vinden. Hij had een Oyster Card aangeschaft, de Engelse OV-chipcard, waardoor hij geen kaartjes hoefde te kopen voor het openbaar vervoer. Hij liep langs de lange rij toeristen die wel een kaartje moesten kopen, aangestaard en soms lastig gevallen door een wonderlijke collectie alcoholisten, junks en heroïnehoertjes. Ze moesten eens weten wat ik in mijn tas heb, dacht Frank grinnikend. Hij liep zo kalm als hij kon naar beneden en stapte in de metro van de District Line die hem binnen tien minuten afzette op het perron van station Queensway. Via de lift ging hij naar boven. Frank hield ervan om zich iedere keer weer te laten verrassen wanneer hij een metrostation verliet. De uitgang van dit station bevond zich op de hoek van Queensway met aan de rechterzijde een park. Het was dus simpel om te bedenken welke richting hij moest volgen om het winkelcentrum te bereiken. Nerveus op zijn horloge kijkend verwonderde hij zich over de vele Arabieren die hij op straat zag.

Regelmatig passeerde een Rolls Royce of een verlengde Mercedes waarin een chauffeur een zwaar gesluierde vrouw en een aantal nieuwsgierig om zich heen kijkende kinderen vervoerde.

Een ander soort Arabieren dan in Slotervaart, dacht Frank. Dure restaurants en vertegenwoordigers van fastfoodketens wissel den elkaar af. Na enkele honderden meters gelopen te hebben stond hij oog in oog met een wit gebouw, Whiteley's Shopping Centre. Hij was zeker drie kwartier te vroeg, maar passeerde toch de schuifdeuren en betrad de marmeren vloer van de hal. Plotseling keerde hij om. Even was hij bang dat hij door de plotseling opgekomen zenuwen het marmer zou besproeien met zijn toast en marmelade, maar gelukkig wist hij dit te voorkomen. Het zou niet de meest gelukkigste actie geweest zijn voor een man die er alle belang bij heeft om niet te veel op te vallen.

Alcohol, veel alcohol, dat hoef je in Londen gelukkig nooit lang te zoeken, mits je behoefte daaraan natuurlijk binnen de openingsuren van de pubs opkomt. Hij liep de schuin aan de overkant gelegen Prince Alfred binnen en bestelde een pint Foster Lager. Gretig dronk hij een paar slokken; de smakeloosheid van het bier viel hem niet op. Na een kwartier kreeg hij er al spijt van. Hij moest onbedaarlijk plassen, maar durfde zijn tas niet onbeheerd te laten staan. Maar het was ook onwaarschijnlijk dat iemand een tas van tien kilo meesjouwde naar het toilet. En zat die man met dat kleine sigaartje hem al niet aan te staren? Hij pakte zijn tas en liep zonder te aarzelen het grote gebouw binnen. Hij liep langs de fontein op de begane grond en zag niets wat leek op Winston's Soda Fountain. Toen hij merkte dat de horecagelegenheden bij elkaar op de tweede verdieping lagen stapte hij op de roltrap en ontdekte vrijwel meteen de kleine ijssalon. Hij bestelde bij de jonge serveerster een espresso en keek gespannen, maar ook nieuwsgierig rond of hij zijn contactpersoon kon ontdekken. Een junk, dacht Frank, of een beroepskrimineel die goed in het pak zit en straks per telefoon laat weten dat de deal gelukt is. Frank wist meteen dat de man met de baard niet alleen voor een ijsje kwam. Hij had in de bajes goed leren observeren en zag dat de man in een fractie van een seconde zijn blik over de andere bezoekers liet gaan. Hij had ook gezien dat zijn observatie was gestopt op het moment dat hij hem gezien had. Dit was zijn man, daar viel niet aan te twijfelen. Nadat hij met een kort, naar zijn mening professioneel ogend, knikje contact had gezocht met de man met de baard en half opgestaan was, haalde de man een voorwerp uit zijn, voor dit weer veel te dikke, jas. Een voorwerp dat op het hoofd van Frank gericht was. "Goodbye son" meende Frank hem nog te horen zeggen. Op hetzelfde moment voelde hij een warme stroom vanuit zijn kruis langs zijn benen lopen. De goedgetrainde professional met een Heckler en Koch P7

automatische pistool in zijn handen maakte echter een onvergeeflijke fout. Hij concentreerde zich zo op zijn slachtoffer dat hij de omgeving uit het oog verloor. Op het moment dat hij wilde afdrukken kwam de serveerster met een espresso tussen hem en Frank staan. Het meisje dat pas twee dagen geleden dit baantje had weten te bemachtigen liet haar blik niet van het schuiven de kopje koffie dwalen en realiseerde zich totaal niet wat er zich binnen twee meter van haar afspeelde. Voor Frank was het net voldoen de om zijn tas met grote kracht in de richting van de man met de baard te gooien. De tas raakte echter de serveerster die volledig onderuit ging en in haar val Sean Murray meesleepte. Een oorverdovende knal vulde het Shopping Centre en terwijl de bezoekers de handen voor de oren hielden zagen ze uit een bruine tas een onvoorstelbare hoeveelheid wit poeder komen dat de twee op de grond liggende mensen bedekte. In zijn haast om weg te komen struikelde Frank over zijn tafeltje en toen hij opkeek zag hij dat Sean Murray, nu getooid met witte baard en witte haardos opnieuw zijn wapen op hem had gericht. Frank beseftte dat hij geen tweede keer door een serveerster gered zou worden. Opnieuw daverde een knal door zijn oren en hij beseftte dat hij dood moest zijn. Maar waarom voelde hij dan nog steeds die natte plek in zijn kruis? Hij opende zijn ogen en zag dat de man met een van pijn en haat vertrokken gezicht in elkaar zakte. Frank wist dat hij geen seconde te verliezen had; er moest nog iemand met een wapen zijn, maar hij gunde zich geen tijd om hier een onderzoek naar in te stellen. Hij sprong over de serveerster heen - een hoopje ellende bedekt met tien kilo cocaïne - en vloog naar de roltrap. Beneden stond een veiligheidsbeambte van Whiteley's met een portofoon klaar om hem tegen te houden. Frank wachtte niet tot hij beneden was; van ongeveer twee meter hoogte sprong hij bovenop de man die met zijn hoofd op de marmeren vloer sloeg. Frank holde naar de uitgang en zag vanuit zijn ooghoeken dat hij door één man gevolgd werd. Een taxi miste hem op enkele millimeters, maar vormde even een barrière voor zijn achtervolger. Met een sprint die hemzelf verbaasde rende hij over het trottoir van Queensway. Hij sloeg een paar zijstraten in en dook een portiek in om te zien of hij nog gevolgd werd. Inmiddels hoorde hij van verschillende kanten politiewagens naderen. Het was zaak niet op te vallen, dus ook beter om niet verder te rennen. Hij moest zo snel mogelijk uit deze buurt en besloot wat risico te nemen. Hij hield een taxi aan en pas na enkele minuten realiseerde hij zich dat hij van angst en schrik in zijn broek geplast had. Gelukkig dat Engelse taxi's een afscheiding tussen chauffeur en klant hebben, dacht Frank, dan ruikt hij tenminste niets. Hij liet zich op de hoek van West Cromwell Road afzetten om te zien of er niet iemand was die hem bij zijn hotel stond op te wachten. Onzin, dacht hij, niemand weet dat ik hier logeer.

Het was hem nog geen moment gelukt om zijn gedachten te ordenen. En ook nu, het hotel binnenlopend, kon hij niet reconstrueren wat er gebeurd was.

“Good afternoon, Mister wild guy,” de oude Kapoor knikte hem lachend toe. Frank had geen idee waarop hij doelde, op de wonderlijke vlekken in zijn broek of de witte vegen in zijn verwaaide bos haar. Wat was hem in godsnaam overkomen? Waarom had die man hem willen neerschieten, terwijl hij de tas gewoon had willen afgeven? En wie zou die gek neergeschoten hebben? Hij rilde bij de gedachte dat hij de dood in de ogen gekeken had. Op zijn kamer gekomen maakte hij zijn broek open om schone kleren aan te trekken. Op hetzelfde moment hoorde hij een auto voor het hotel stoppen. Hij keek door het raampje van het souterrain naar boven en zag twee mannen het hotel binnen gaan. Politie, in welk land je ook bent, je haalt ze er direct uit. Hij meende in een van hen de man met het sigaartje in de pub te herkennen. Hij wist dat de mannen twee trappen af moesten lopen voor ze bij zijn kamer waren. Hij maakte zijn broek weer dicht, stormde het halletje in en trapte met volle kracht tegen de deur van de ontbijtzaal. Die vloog half uit zijn hengsels.

“Breakfast finished,” bitste de Oost-Europese.

“Not hungry,” antwoordde Frank gevat, terwijl hij door de kamer sprintte en via de openslaande deuren de tuin bereikte. Een houten hek vormde geen hindernis en toen hij naar beneden sprong bevond hij zich in een idyllische tuin waarin een vrouw met haar kind aan het spelen was. Nog voordat ze had kunnen gillen was Frank haar voorbij gesprint. Dwars door het huis van de vrouw bereikte hij een rustige straat.

Zonder echt te rennen liep hij in een zo hoog mogelijk tempo door; ‘s ochtends nog een bezorger van een pakketje, nu het slachtoffer van een moordaanslag en gezocht door de Londense politie.